

Rubriek Aansprakelijkheid

Bijzondere Voorwaarden Aansprakelijkheidsverzekering voor Bedrijven Dekking Algemene Aansprakelijkheid

Inhoud

Algemeen

- Artikel 1 Aanvullende begripsomschrijvingen
- Artikel 2 De verzekeringsovereenkomst
- Artikel 3 Geldigheidsgebied
- Artikel 4 Einde van de verzekering

Dekking

- Artikel 5 Omvang van de dekking
- Artikel 6 Bereddingskosten
- Artikel 7 Aanvullende uitsluitingen
- Artikel 8 Verplichtingen bij schade

Premie/Risico

- Artikel 9 Eigen risico
- Artikel 10 Premiebetaling en -vaststelling
- Artikel 11 Wijziging van het risico

Artikel 1

Aanvullende begripsomschrijvingen

In deze Bijzondere Voorwaarden verstaan wij onder:

1. Aanspraak

Een vordering die is ingesteld tegen verzekerde(n) tot vergoeding van schade als gevolg van een handelen of nalaten.

Als één aanspraak beschouwen wij aanspraken, al dan niet tegen meer verzekerden ingesteld, die verband houden met of voortvloeien uit:

- hetzelfde handelen of nalaten of
- een voortdurend handelen of nalaten of
- een opeenvolgend handelen of nalaten met dezelfde oorzaak.

Deze meerdere aanspraken beschouwen wij als aangemeld op het moment van de melding van de eerste aanspraak.

2. Geldigheidsduur

De periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot de beëindigingsdatum van de verzekering.

3. Handelen of nalaten

Een handelen of nalaten van (een) verzekerde(n) waaruit een aanspraak voortvloeit.

Met een handelen of nalaten stellen wij gelijk een schadevoorzak - door zaken en/of een handelen of nalaten van een andere (rechts)persoon dan een verzekerde - dat volgens de wet of de in het verkeer geldende opvattingen voor rekening van verzekerde(n) komt.

4. Milieuaantasting

De uitstoot, lozing, doorsijpeling, loslating of ontsnapping van een vloeibare, vaste of gasvormige stof, voor zover die een prikkelende, besmettende, bederf veroorzakende of een verontreinigende werking heeft in of op de bodem, het oppervlaktewater of een al dan niet ondergrondse(e) water(gang).

5. Motorrijtuig

Een motorrijtuig, zoals omschreven in artikel 1 van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen.

6. Omstandigheid

Feit(en) waaruit een reële dreiging tot een aanspraak kan worden afgeleid. Daaronder verstaan wij feiten waarover de verzekerde concreet kan meedelen:

- van wie de aanspraak kan worden verwacht en
- van welk handelen of nalaten de aanspraak een gevolg kan zijn en/of
- welke maatregelen de verzekerde heeft genomen om de aanspraak te voorkomen of te beperken.

7. Schade

In afwijking van en in aanvulling op de bepalingen in de Algemene Voorwaarden, verstaan wij onder schade:

a. Schade aan personen

Letsel of aantasting van de gezondheid van personen, al dan niet met de dood tot gevolg, inclusief de schade die daaruit voortvloeit.

b. Schade aan zaken

Beschadiging, vernietiging, verloren gaan, verontreiniging of vuil worden van roerende en/of onroerende zaken van anderen dan u, inclusief de schade die daaruit voortvloeit. Onder schade aan zaken verstaan wij niet beschadiging, vernietiging, verloren gaan, verontreiniging of vuil worden van informatiedragers en de daarop aanwezige informatie (software).

Onder schade verstaan wij niet de kosten die (potentiële) benadeelden hebben gemaakt voor maatregelen ter voorkoming van schade als bedoeld in artikel 6:96 Burgerlijk Wetboek en vergelijkbare wettelijke bepalingen, inclusief de schade die daaruit voortvloeit.

8. Verzekeringsjaar

Een periode van 12 maanden vanaf de premieervaldag en elke periode van gelijke duur die daarop aansluit. Als de periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot de premieervaldag of vanaf de premieervaldag tot de beëindigingsdatum korter is dan 12 maanden, beschouwen wij zo'n periode ook als een verzekeringsjaar.

Bij een geldigheidsduur die korter is dan 12 maanden is het verzekeringsjaar gelijk aan de geldigheidsduur.

9. Verzekerde(n)

1. U in uw hoedanigheid die op het polisblad staat vermeld, en de volgende (rechts)personen voor zover die voor u werkzaamheden verrichten binnen de op het polisblad omschreven hoedanigheid:
2. andere op het polisblad als verzekerde opgenomen (rechts)personen;
3. personeelsverenigingen, pensioenfondsen en andere fondsen, instellingen en stichtingen opgericht in verband met de verhoudingen tussen de verzekerden genoemd in sub 1 en 2 en hun ondergeschikten, als ook de bestuurders daarvan;
4. de vennoten, leden van de maatschap, commissarissen en bestuurders van de verzekerden genoemd in sub 1 en 2;
5. de ondergeschikten van de verzekerden genoemd in sub 1 t/m 4;
6. de huisgenoten en familieleden van de verzekerden genoemd in sub 1, 2 en 4.

Artikel 2

De verzekeringsovereenkomst

Daar waar in de Algemene Voorwaarden bij de Verzekeringsovereenkomst (onder het kopje Aansprakelijkheidsverzekering) het begrip 'gebeurtenis' staat vermeld, moet u dit lezen als 'een handelen of nalaten'.

Artikel 3

Dekkingsgebied

Wij bieden dekking voor:

- a. aanspraken waarop van toepassing is het recht van een staat die gelegen is binnen het op het polisblad vermelde dekkinggebied en als die aanspraken aan de rechter worden voorgelegd, dan moet het een rechter zijn van een staat die gelegen is binnen het dekkinggebied.

Ongeacht het op het polisblad vermelde dekkinggebied bieden wij alleen dekking voor:

- b. aanspraken die voortvloeien uit een handelen of nalaten van vestigingen of filialen die in Nederland zijn gelegen;
- c. aanspraken die voortvloeien uit een handelen of nalaten van een verzekerde tijdens reizen die hij maakt in de verzekerde hoedanigheid. In dat geval geldt de gehele wereld als dekkinggebied. Voor aanspraken, die voortvloeien uit het tijdens deze reizen daadwerkelijk verrichten van activiteiten in de verzekerde hoedanigheid blijft het op het polisblad vermelde dekkinggebied van toepassing.

Artikel 4

Einde van de verzekering

Daar waar in de Algemene Voorwaarden bij het einde van de verzekering het begrip 'gebeurtenis' staat vermeld, moet u dit lezen als 'aanspraak' of 'omstandigheid'.

In aanvulling op deze bepaling in de Algemene Voorwaarden eindigt de verzekering ook:

- a. als u deze opzegt als u een wijziging van de premie en/of voorwaarden, zoals genoemd in artikel 11 lid 2 van deze Bijzondere Voorwaarden niet accepteert. De verzekering eindigt dan op de in artikel 11 lid 2 genoemde datum;
- b. als wij deze schriftelijk opzeggen na ontvangst van een kennisgeving als omschreven in artikel 11 lid 2 van deze Bijzondere Voorwaarden.

- c. De verzekering eindigt op de datum die wij in de opzegbrief vermelden, waarbij wij een opzegtermijn hanteren van ten minste 14 dagen;
- d. zodra uw activiteiten binnen de verzekerde hoedanigheid definitief zijn beëindigd.

Artikel 5

Omvang van de dekking

1. Dekking van een aanspraak

- a. Wij bieden dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde in de verzekerde hoedanigheid voor schade van derden, als:
 - de aanspraak over deze schade voor de eerste maal tegen een verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van deze dekking en
 - de schriftelijke melding hiervan door ons is ontvangen tijdens de geldigheidsduur van deze dekking en
 - de aanspraak of omstandigheid bij het aangaan van deze dekking bij u of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was.
- b. Melding van een omstandigheid
Als een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van deze dekking voor de eerste maal schriftelijk bij ons is aangemeld en door ons is ontvangen, beschouwen wij de aanspraak die daaruit voortvloeit, ongeacht op welk tijdstip, als ontvangen op de datum van ontvangst van de melding van deze omstandigheid.

2. Verzekerd bedrag

- a. Per aanspraak keren wij maximaal het verzekerd bedrag uit dat wij op het polisblad vermelden.
- b. Per verzekeringsjaar keren wij voor alle aanspraken die met een verzekeringsjaar in verband worden gebracht, niet meer uit dan het maximaal verzekerd bedrag per verzekeringsjaar dat wij op het polisblad vermelden.
- c. Ongeacht of het verzekerde bedrag voldoende is om bij een gedekte aanspraak de schade te vergoeden, bieden wij dekking tot maximaal eenmaal het verzekerde bedrag per aanspraak voor alle hieronder genoemde kosten tezamen:
 - 1. de kosten van procedures die met ons goedvinden of op ons verzoek worden gevoerd;
 - 2. de kosten van rechtsbijstand die op ons verzoek wordt verleend;
 - 3. de kosten die met ons goedvinden worden gemaakt voor de vaststelling van aansprakelijkheid en schade;
 - 4. de verschuldigde wettelijke rente over het door de verzekering gedekte gedeelte van de hoofdsom;
 - 5. de bereddingskosten.Wel handhaven wij de maximale vergoedingsplicht per verzekeringsjaar.

Het op het polisblad vermelde eigen risico is niet van toepassing op de kosten die wij hierboven onder sub 1 t/m 3 noemen.

- d. Voor het maximum verzekerd bedrag per verzekeringsjaar geldt dat de datum waarop de eerste schriftelijke melding van de aanspraak of omstandigheid door ons is ontvangen, bepalend is voor het verzekeringsjaar waaraan wij die aanspraak of omstandigheid toerekenen.
- e. Als de aansprakelijkheid van een verzekerde ook onder een andere dekking van deze verzekering is verzekerd, dan cumuleren de verzekerde bedragen van de afzonderlijke dekkingen niet. In dat geval geldt het hoogste verzekerd bedrag.

3. Verzekerd bedrag voor brand- en explosieschade

Per aanspraak voor schade aan zaken als gevolg van brand en/of explosie bieden wij dekking tot maximaal het bedrag dat wij daarvoor op het polisblad vermelden. De bepalingen in lid 2 blijven van toepassing.

4. Wijziging verzekerd bedrag

- a. Als in een verzekeringsjaar het verzekerd bedrag per verzekeringsjaar wijzigt, vergoeden wij maximaal het bedrag dat berekend is naar rato van de perioden, waarvoor in dat verzekeringsjaar de verschillende verzekerde bedragen van kracht zijn.
- b. Voor aanspraken of omstandigheden die op het tijdstip van een verhoging van het verzekerd bedrag bekend zijn bij u of een aansprakelijk gestelde verzekerde, blijven de verzekerde bedragen per aanspraak en eigen risico's van toepassing zoals die waren voor het tijdstip van de verhoging.

5. Dekking van aanspraken na beëindiging van de verzekering

- a. Als wij, volgens de bepalingen van de Algemene en deze Bijzondere Voorwaarden, van ons recht gebruik maken om de verzekering te

beëindigen, kunt u de termijn waarbinnen aanspraken schriftelijk door ons moeten zijn ontvangen, verlengen met 1 jaar na de beëindigingsdatum. De premie voor deze verlenging bedraagt 50 procent van de jaarpremie, die tot dat moment van toepassing was.

- b. Als de verzekering eindigt in verband met de beëindiging van uw activiteiten binnen de verzekerde hoedanigheid, kunt u de termijn waarbinnen aanspraken schriftelijk door ons moeten zijn ontvangen, verlengen met 3 jaar na de beëindigingsdatum. De premie voor deze verlenging bedraagt 75 procent van de jaarpremie, die tot dat moment van toepassing was.
- c. Als u gebruik wilt maken van de in sub a of b genoemde mogelijkheid tot verlenging, dan moet u dat uiterlijk 30 dagen vóór het einde van de verzekering schriftelijk bekend maken.
- d. Voor aanspraken aangemeld binnen de termijn van 1 respectievelijk 3 jaar, als genoemd in sub a en b, geldt dat deze worden toegerekend aan het verzekeringsjaar direct voor de beëindigingsdatum.

6. Samenloop van verzekeringen

- a. Als blijkt dat de door de verzekering gedekte aansprakelijkheid ook op (een) andere verzekering(en) is gedekt, of daarop gedekt zou zijn wanneer deze verzekering niet zou hebben bestaan, bieden wij uitsluitend dekking voor het verschil in verzekerde bedragen. In deze gevallen vergoeden wij uitsluitend de gedekte schade die het bedrag overschrijdt waarop een verzekerde elders aanspraak kan maken.
- b. Als de in sub a genoemde andere verzekering(en):
 - één of meer aan deze verzekering voorafgaande aansprakelijkheidsverzekering(en) is/zijn en
 - als die verzekeringen dezelfde of soortgelijke bepalingen bevat(ten) als in sub a omschreven of
 - als de dekking op die andere verzekeringen al dan niet terecht wordt geweigerd,

zullen wij, zonder dat wij afstand doen van het bepaalde onder a, de onder deze verzekering ontvang(en) aanspra(ak)en onverplicht in behandeling nemen met toepassing van de Algemene Voorwaarden en deze Bijzondere Voorwaarden.

7. Voorrisico

Wij bieden dekking voor aanspraken of omstandigheden die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden voor de ingangsdatum van de gekozen dekking (algemene aansprakelijkheid of werkgeversaansprakelijkheid), behalve als:

- de aanspraak of omstandigheid bij het aangaan van de gekozen dekking bij u of de aansprakelijk gestelde verzekerde bekend was;
- dit voorrisico is uitgesloten of beperkt.

8. Overgangsregeling

Voor aanspraken of omstandigheden die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden tijdens de geldigheidsduur van de verzekering, maar vóór de datum van wijziging in de polisvoorwaarden, zijn voor de verzekerde(n) voor wie de verzekering op het moment van het handelen of nalaten geldt, alleen van toepassing de voorwaarden, verzekerd(e) bedrag(en) en eigen risico(s) die gelden tot die wijzigingsdatum.

Voor de toepassing van deze overgangsregeling verstaan wij onder 'wijziging in de polisvoorwaarden' de overgang naar voorwaarden waarin in afwijking van de voorafgaande voorwaarden bepalend voor de dekking zijn de begrippen 'aanspraak', 'omstandigheid', 'handelen of nalaten' in plaats van 'gebeurtenis'.

Artikel 6

Bereddingskosten

De bereddingskosten vergoeden wij alleen als:

- a. de verzekerde(n) voor de schade, indien deze ontstaan zou zijn bij het uitblijven van de getroffen maatregelen, aansprakelijk is/zijn of aansprakelijk zou(den) zijn voor en
- b. de onder a bedoelde aansprakelijkheid door deze verzekering is gedekt.

Artikel 7

Aanvullende uitsluitingen

Daar waar in de Algemene Voorwaarden bij de algemene uitsluitingen het begrip 'gebeurtenis' staat vermeld, moet u dit lezen als 'aanspraak' of 'omstandigheid'.

Rubriek Aansprakelijkheid

Bijzondere Voorwaarden Aansprakelijkheidsverzekering voor Bedrijven Dekking Algemene Aansprakelijkheid

Naast de uitsluitingen die in de Algemene Voorwaarden zijn opgenomen, gelden de volgende bepalingen.

1. Opzet

- a. Wij verlenen geen dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade die is veroorzaakt door en/of voortvloeit uit:
- zijn opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of nalaten;
 - een opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of nalaten van één of meer personen die deel uitmaken van een groep, waarvan de verzekerde ook deel uitmaakt, ook als de verzekerde zelf niet zodanig heeft gehandeld of nagelaten.

Aan het opzettelijk karakter van het wederrechtelijk handelen doet niet af dat de verzekerde of, als hij deel uitmaakt van een groep, één of meer personen die deel uitmaken van die groep zodanig onder invloed van alcohol of andere stoffen verkeert/verkeren, dat deze/die niet in staat is/zijn de wil te bepalen.

- b. Wij bieden wel dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde als werkgever voor de in sub a genoemde schade als:
- het een handelen of nalaten van een of meer ondergeschikten betreft en
 - waarvoor een verzekerde als werkgever geen verwijt te maken valt.

Wanneer de verzekerde een rechtspersoon, een vennootschap onder firma of een commanditaire vennootschap is, verstaan wij onder een verzekerde een bestuurder (in de zin van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek) dan wel en beherend vennoot.

2. Luchtvaartuigen

- Wij verlenen geen dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde:
- voor de schade die is veroorzaakt met of door een luchtvaartuig dat een verzekerde in eigendom heeft, bezit, houdt, bestuurt gebruikt of laat gebruiken;
 - als opdrachtgever, voor de schade die is veroorzaakt met of door een luchtvaartuig dat een niet-ondergeschikte gebruikt in het kader van de uitoefening van het bedrijf of het beroep van de verzekerde.

Deze uitsluiting geldt niet voor de aansprakelijkheid van een verzekerde voor de schade die hij veroorzaakt als passagier van een luchtvaartuig.

3. Vaartuigen

- Wij verlenen geen dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde:
- voor de schade die is veroorzaakt met of door een vaartuig dat een verzekerde in eigendom heeft, bezit, houdt, bestuurt, gebruikt of laat gebruiken;
 - als opdrachtgever, voor de schade die is veroorzaakt met of door een vaartuig dat een niet-ondergeschikte gebruikt in het kader van de uitoefening van het bedrijf of het beroep van de verzekerde.

Deze uitsluiting geldt niet voor de aansprakelijkheid van een verzekerde voor de schade:

- a. die met of door een vaartuig is veroorzaakt aan personen;
- b. die is veroorzaakt met of door pontons, bakken, roeiboten en andere vaartuigen:
- die geen motor(en) voor de eigen voortstuwing hebben of
 - (een) motor(en) hebben voor de eigen voortstuwing van niet meer dan 3kW en 4 PK en
 - waarvan de waterverplaatsing niet meer is dan 20 kubieke meter;
- c. die hij veroorzaakt als passagier van een vaartuig.

4. Motorrijtuigen

- Wij verlenen geen dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde:
- voor de schade die is veroorzaakt met of door een motorrijtuig dat een verzekerde in eigendom heeft, bezit, houdt, bestuurt, gebruikt of laat gebruiken;
 - als opdrachtgever, voor de schade die is veroorzaakt met of door een motorrijtuig dat een niet-ondergeschikte gebruikt in het kader van de uitoefening van het bedrijf of het beroep van de verzekerde, ongeacht of dat motorrijtuig aan het verkeer deelneemt of dat daarmee werkzaamheden worden verricht.

Deze uitsluiting geldt niet voor:

- a. **motorrijtuigen in gebruik bij niet-ondergeschikten**
de aansprakelijkheid van een verzekerde als opdrachtgever, voor de schade die wordt veroorzaakt met of door een motorrijtuig dat een niet-ondergeschikte ten dienste van het bedrijf of beroep van de verzekerde gebruikt en waarvan deze verzekerde geen eigenaar of houder is;
- b. **motorrijtuigen in gebruik bij ondergeschikten**
de aansprakelijkheid van een verzekerde als werkgever voor de schade die wordt veroorzaakt met of door een motorrijtuig dat

een ondergeschikte ten dienste van het bedrijf of beroep van de verzekerde gebruikt en waarvan:

- een verzekerde als werkgever geen eigenaar of houder is en
- waarover hij niet op grond van huur(koop) en/of leasing beschikt;

c. aanhangwagens

de aansprakelijkheid van een verzekerde voor de schade die wordt veroorzaakt met of door een aanhangwagen, die na van een motorrijtuig te zijn losgemaakt of losgeraakt, veilig buiten het verkeer tot stilstand is gekomen;

d. passagiers

de aansprakelijkheid van een verzekerde voor de schade die hij veroorzaakt als passagier van een motorrijtuig;

e. lading

de aansprakelijkheid van een verzekerde voor de schade die wordt veroorzaakt met of door de lading die wordt vervoerd met een motorrijtuig en:

- zich daaraan, daarin of daarop bevindt en
- daar vanaf of daaruit valt of is gevallen, anders dan tijdens laad- en loswerkzaamheden;

f. laden/lossen

de aansprakelijkheid van een verzekerde voor de schade die wordt veroorzaakt met of door zaken die worden geladen in of op, dan wel gelost uit of van een motorrijtuig.

De dekking onder e en f geldt niet als de zaak of de lading een gevaarlijke stof is die schade veroorzaakt waarvoor een verzekerde als exploitant aansprakelijk is op grond van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek, titel 14 afdeling 1, waarvoor op grond van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen een verplichte verzekeringsdekking geldt.

De dekking onder a en b geldt niet als een verzekerde als werkgever en/of opdrachtgever aansprakelijk is voor de eigen schade van de ondergeschikte of niet-ondergeschikte die deze schade als bestuurder van een motorrijtuig veroorzaakt.

5. Opzicht

1. a. Wij verlenen geen dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde voor de schade aan zaken die is veroorzaakt in de tijd dat een verzekerde of iemand namens hem deze zaken bewoont, gebruikt, in behandeling of in bruikleen heeft, beheert, bewaart, bewerkt, huurt, repareert, vervoert of om welke reden dan ook onder zich heeft, ook als de schade later ontstaat.
- b. Als bij cliënten of derden werkzaamheden worden uitgevoerd, geldt in geval van schade aan zaken van die cliënten of derden, de uitsluiting onder a alleen voor:
- die zaken waarop de uit te voeren werkzaamheden zijn of worden verricht;
 - (delen van) zaken die zich in de onmiddellijke nabijheid van de werkzaamheden bevinden en daarbij door de gevolgde werkmethode onvermijdelijk zijn betrokken;
 - zaken of delen daarvan die doelbewust als hulpmiddel voor de uitvoering van die werkzaamheden worden gebruikt, bewerkt of behandeld.

2. Wij bieden wel dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde:

- a. als er sprake is van verhaal door een brandverzekeraar volgens de Bedrijfsregeling Brand Regres (2000), van schade aan zaken die een verzekerde op een andere manier dan in huur, pacht, bruikleen of bewaring onder zich had, als en voor zover de brandverzekeraar voor die zaken de schade heeft vergoed;
- b. voor schade die door een gemonteerd of geplaatst onderdeel is veroorzaakt aan of in de zaak die een verzekerde aan de eigenaar of bezitter heeft teruggeleverd, nadat hij het betreffende onderdeel daaraan, daarin of daarop heeft gemonteerd of geplaatst. Voor het onderdeel zelf blijft de uitsluiting onverminderd van kracht;
- c. voor schade aan vervoermiddelen, die een verzekerde anders dan in huur of bruikleen onder zich heeft en waarin wordt geladen en/of waaruit wordt gelost, veroorzaakt in de tijd dat deze vervoermiddelen voor laden en lossen aanwezig zijn op of zich bevinden in de onmiddellijke nabijheid van de terreinen van een verzekerde of op de plaats waar een verzekerde werkzaamheden verricht;
- d. als werkgever voor schade aan zaken die een verzekerde van een ondergeschikte onder zich heeft, met uitzondering van schade aan motorrijtuigen.

6. (Op-)geleverde zaken

1. Wij verlenen geen dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde voor:

- a. de schade aan zaken, die door of onder verantwoordelijkheid van een verzekerde zijn (op)geleverd;
- b. de schade en kosten die verband houden met het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten of alsnog verrichten van uitgevoerde respectievelijk niet uitgevoerde werkzaamheden;
- c. de schade en kosten die verband houden met het terugroepen, vervangen, verbeteren of herstellen van door of onder verantwoordelijkheid van een verzekerde geleverde zaken, tenzij deze kosten als bereddingskosten zijn aan te merken.

De bepalingen onder a t/m c gelden ongeacht door wie de schade is geleden en door wie de kosten zijn gemaakt.

2. Als de door of onder verantwoordelijkheid van een verzekerde (op)geleverde zaken schade toebrengen aan andere zaken, die eerder door of onder verantwoordelijkheid van een verzekerde zijn (op)geleverd, gelden de onder sub 1 genoemde uitsluitingen niet voor die andere zaken.
3. Als door werkzaamheden die door of onder verantwoordelijkheid van een verzekerde zijn uitgevoerd schade wordt toegebracht aan andere zaken die eerder door of onder verantwoordelijkheid van een verzekerde zijn (op)geleverd of die eerder onderwerp zijn geweest van door of onder verantwoordelijkheid van een verzekerde uitgevoerde werkzaamheden, dan gelden de onder sub 1 genoemde uitsluitingen niet voor die andere zaken.
4. De in sub 1 genoemde uitsluitingen gelden wel als de zaken of de verrichte werkzaamheden onderwerp zijn van één en dezelfde overeenkomst.
5. De bepalingen in lid 5 (opzicht) blijven van toepassing.
7. **Aansprakelijkheidsverhogende bedingen**
Wij verlenen geen dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde die voortvloeit uit een boete-, schadevergoedings-, garantie-, vrijwarings- of ander soortgelijk beding, behalve als en voor zover de aansprakelijkheid ook zou hebben bestaan zonder deze bedingen.
8. **Asbest**
Wij verlenen geen dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade in verband met asbest.
9. **Milieu-aantasting**
 1. Wij verlenen geen dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade aan zaken in verband met een milieu-aantasting behalve als deze schade:
 - is veroorzaakt door zaken die door of onder verantwoordelijkheid van een verzekerde aan derden zijn geleverd anders dan in het kader van door een verzekerde voor die derde verrichte werkzaamheden en
 - verband houdt met een plotselinge en onzekere milieu-aantasting die niet het gevolg is van een langzaam (in)werkend proces.
 2. In aanvulling op artikel 5 lid 6 bieden wij, als blijkt dat de door de verzekering gedekte aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade ook op (een) andere dan (een) aansprakelijkheidsverzekering(en) is (zijn) gedekt, of daarop gedekt zou zijn wanneer deze verzekering niet zou hebben bestaan, uitsluitend dekking voor het verschil in verzekerde bedragen. In dit geval vergoeden wij uitsluitend de gedekte schade die het bedrag overschrijdt waarop een verzekerde elders aanspraak kan maken.
10. **Werkgeversaansprakelijkheid**
Wij verlenen geen dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde tegenover zijn ondergeschikten.
Voor deze aansprakelijkheid bieden wij alleen dekking met toepassing van de Bijzondere Voorwaarden / Dekking Werkgeversaansprakelijkheid, als de Dekking Werkgeversaansprakelijkheid is meeverzekerd.
11. **Seksuele gedragingen**
Wij verlenen geen dekking voor de aansprakelijkheid van een verzekerde voor schade die veroorzaakt is door en/of voortvloeit uit een seksuele of seksueel getinte gedragingen van welke aard dan ook.

Artikel 8

Verplichtingen bij schade

Daar waar in de Algemene Voorwaarden bij de verplichtingen bij schade, het begrip 'gebeurtenis' staat vermeld, moet u dit lezen als 'aanspraak' of 'omstandigheid'.

Artikel 9

Eigen risico

Op het polisblad is vermeld welk(e) eigen risico's van toepassing is (zijn). Bij meerdere eigen risico's voor dezelfde aanspraak passen wij het hoogste eigen risico toe.

Artikel 10

Premiebetaling en -vaststelling

1. Daar waar in de Algemene Voorwaarden bij de premiebetaling, het begrip 'gebeurtenis' staat vermeld, moet u dit lezen als 'aanspraak' of 'omstandigheid'.
2. **Jaarlijkse premievaststelling met naverrekening**
Als de premiebepalende factoren, met name het jaarloon en de jaaromzet, bij het aangaan van de verzekering niet of niet voldoende bekend zijn, worden zij geschat. De vastgestelde premie geldt als een voorlopige premie voor dat verzekeringsjaar. Na afloop van een verzekeringsjaar moet u de gegevens die voor de berekening van de definitieve premie benodigd zijn binnen 180 dagen aan ons verstrekken. Als u niet aan deze verplichting voldoet, kunnen wij de definitieve premie vaststellen door de voorlopige premie die over het verstrekte verzekeringsjaar in rekening is gebracht te verhogen met 50%. De definitieve premie voor dat jaar is tevens de voorlopige premie in het nieuwe verzekeringsjaar. Als de berekende premie een bijbetaling tot gevolg heeft, dan moet u deze voldoen binnen 30 dagen nadat u deze verschuldigd wordt. Als de berekende premie een terugbetaling van premie tot gevolg heeft, dan betalen wij deze terug waarbij wij rekening houden met de geldende minimumpremie.
3. **Driejaarlijkse premievaststelling**
Als wij de jaarpremie baseren op premiebepalende factoren maar de premie blijft onder een bepaald niveau, stellen wij de premie telkens vast voor een periode van 3 jaar. U moet ons de gegevens die nodig zijn om de jaarpremie per eerstkomende premieevaldatum opnieuw voor 3 jaar vast te stellen, verstrekken binnen 2 maanden na een schriftelijk verzoek daartoe van ons. Als u niet aan deze verplichting voldoet, kunnen wij de nieuwe jaarpremie vaststellen op 150% van de tot dan geldende jaarpremie. Wij kunnen overgaan tot een jaarlijkse naverrekening als een wijziging in de bedrijfsomvang daartoe aanleiding geeft.
4. **Terugbetaling van premie**
Bij tussentijdse beëindiging van de verzekering verminderen wij de premie als en voor zover dit billijk is. Wij betalen geen premie terug als er sprake is van opzet van een verzekerde om ons te misleiden.

Artikel 11

Wijziging van het risico

1. Als er binnen de verzekerde hoedanigheid wijzigingen optreden zo, dat het verzekerde risico als gevolg hiervan wordt verzaamd, dan kunnen wij de premie en/of de voorwaarden van deze verzekering wijzigen. U moet ons van deze wijziging(en) direct schriftelijk op de hoogte brengen maar in ieder geval binnen 2 maanden na het intreden van de wijziging(en). Verzekerde kan aan deze verzekering geen enkel recht ontlenen als u deze verplichting niet nakomt en daardoor onze belangen schaadt.
2. Wij kunnen na ontvangst van de mededeling van de genoemde wijziging(en):
 - a. de verzekering beëindigen. Wij hanteren daarbij een opzegtermijn van ten minste 14 dagen;
 - b. u een schriftelijk voorstel doen met een wijziging van de premie en/of de voorwaarden. U heeft met de wijziging ingestemd behalve als u ons binnen 30 dagen na ontvangst van ons voorstel schriftelijk bericht dat u niet akkoord gaat. Als u van dit recht gebruik maakt dan eindigt de verzekering op de datum die wij in ons voorstel noemen.